

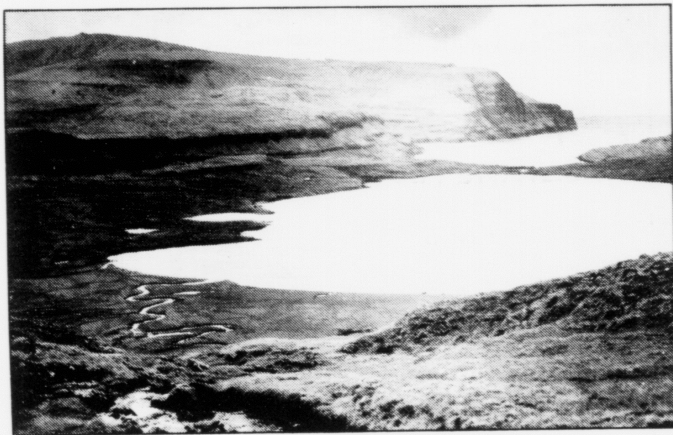
O. Eiðisvatn stórt er títt fall!

Vit hava brúk fyri vøtnunum sum tey eru frá skaparans hond!

— Vit hava brúk fyri fjøllunum, áunum og fossunum. Hvør lítil tjørn er ein glógvandi stjörna, hvør rein kelda, ein edilig gáva skrivar Oddvør Johansen m.a. í hesi greinini um ætlaðu vatnorkuútbyggingina hjá SEV. Hon sigur sína hugsan um »vismenninar« sum eru kensluleysir og heldur fyri, at vit tvørturímóti hava brúk fyri kenslubornum fólki

Í samband við at kommunustýrslimir í Føroyum nú skulu til at atkvøða um útbygging av vatnorkuni við Eiðisvatn ella aðra alternativa vatnorkuútbygging, hava vit fingið sendandi greinina niðanfyri, ið Oddvør Johansen, føroyskur rithøvundi búsitandi í Danmark, hevur skrivað.

**Áðrenn
bygdarráðslimir
atkvøða
um
vatnorku-
útbygging**

Langt burt frá øðrum londum — og báran gongur brøtt — ein oyggjaflokkur samlaður man finnast.

Landið, har áir renna vakrar og fossa nógv, har vit telja mangt gott og vakurt millum fjals og fjøru.

Fjöllini tey reisa seg ímóti himli høgt, fossar duna í botnum, og vøtnini skyggja blá. Her kunnu vit finna hvítan sand og bratta meitilbert. Her er dæmlikt í Føroyum.

Hetta hava yrkjarar

okkara sagt og sungið frá fornari tíð og siga tað enn, og syrgiligt var, um vit og børn okkara einaferð noyðdust at syngja: Her var dæmlikt í Føroyum.

Tað er nú einaferð so, at í londunum norðast og sunnast á veraldarknøttinum er náttúran so sera viðbrekin. Har grópað verður, koma stór sár í benið, og tey lekjast ikki aftur í eitt mannaminni — kanska ongantið. Ti mugu vit vera vandin í atferð okkara og kenna okkum hógv. Hetta er endamál

Náttúru — og Umhvørvisverndarfelagsins, og hetta verða vit minnt á dag og dagliga av skilafólki.

Kortini er tað so, at stórir partar av Føroyalands náttúru í dag eru í vanda. Hin nýggja tíðin er langtíðin komin til landa, og hin nýggja tíðin hevur tað eyðkenni, at orðanogd hennara er merkiliga avmakað. Eitt av loysunnarorðum hennara er: orka.

Nýggja tíðin veit alt,

sum er vert at vita er í verðini, og hvørja løtu koma ungir, fusir og væl-útbúnir lærusveinar til og bjóða seg fram at tæna nýggju tíðini. Hesir lærusveinar eru vismenn okkara, og vit vanligu menniskju standa oftast undirdánig og lurta eftir vísdomsorðum teirra.

Teir hava lært at hugsa rationelt — at arbeiða systmatiskt — teir hava skil á flogjaligum talvum, teir kenna loysnina og tann endaliga sannleikan. Men samstundis merkja vit beinanvegin, at teir hugsa øðrvísi enn vanlig fólki. Teir hugsa kensluleyst.

Vit fáa nú at vita, at orkan má fáast, og tað í bræðið. Teir kaga og leita kring landið alt og finna so at enda sama svarið, sum javnlíkar teirra funnu fyri hálvtrýss ella hundrað árum síðani: vøtnini.

Vøtnini skulu so við og við gerast til orku. Hetta er svarið, og lítið nyttar at muta ímóti hjá leikfólki.

Vismenninir seta seg at tekna og byggja modell og søkja sær hollan kunneleika frá vísindaligu vinmonnum sínum uttanlands. Og nú er sjøtul settur á — nú verða skjøl undirskrivað — stór og søgulig skjøl. Hetta er veldugt, og eingin vegur er aftur.

Og fyrst verður farið til Eiðis. O. Eiðisvatn, stórt er títt fall. «Í túsund ár og meira aftrat, her okkara att á steinum tindar.

Hvat munnu tindarnir halda...

Um nú onkur vismaður timir at lesa hesi orð mini, man hann halda, at hatta er ikki annað enn sama kensluborna meyllið, sum

Jógvan í Løðuni, Lasse Sørensen og Co. hava meyllað nú í árvís — fólki og landi til stóran skaða.

Til vismannin vil eg bert siga: Gott í teg, góði, lurta eisini eftir ti kensluborna. Vit hava brúk fyri ti í hesum so kensluleysa tíðarbili av Føroya søgu.

Vit hava brúk fyri vøtnunum — sum tey eru frá skaparans hond. Vit hava brúk fyri fjøllunum, áunum og fossunum. Hvør lítil tjørn er ein glógvandi stjörna, hvør rein kelda — ein edilig gáva.

Úti í verðini gráta menniskjuni í dag síni angrandi tár um tey mistu náttúrunnar paradís. Horvin med alla. **Eingin vegur var aftur.**

«Vit fáa ikki steðgað í triggjar mánaðir.» So sigur ein av yvirvismonnum okkara — Klæmint Weihe.

Triggjar stokkutar mánaðir — har tingið — landsins hægst myndugleiki — summar seg eitt sindur og dregur ondina.

Best hevði verið at bílagt ein el-motor í stundini, og imeðan gjørt alt til reiðar til hansara. Ill hurð er betri enn eingin. Motorurin kann so virka á sumri 1986.

Trýr nakað menniskja, at útbyggingin av Eiðisvatni kann verða liðug á heysti 1986?

Minir kærur vismenn, landsmenn. Hvussu er støða tykkara til ta **áhaldandi orkuna** (vedvarende energi)? Til orkuna, ið ongatið ella sera sjáldan svikur. Til vandin og sjógvinn. Her er orka — og tað við lit.

So harður er streymur í Føroya firði. Hvørt sund er ein meldur av streymi,

ið mátti verið vørðin sum gloypubiti hjá svongum turbinum.

Hvussu er tað? Tora tit ikki at finna uppá? Trúgva tit ikki upp á egnan mátt og lærdóm, ella vilja tit bert brúka gamlari, avloðaðar mátar?

Og knappliga berst tað mær fyri — tann ringasti tankin av øllum: Munnu tit hava selt vøtnini til nakran.

Lesu vit bløðini, so sær tað út til, at alt ruggar ikki rætt. Eingir nágreiniligir spurningar fáa svar, og spyrjandi skilamenn verða gjørdir til láturs.

Eg fari her at heita á øll tey mongu tigandi menniskjuni, sum eru góð við landsins náttúru: Standið saman og naktið fyri, at landið verður skemt og neyðtikið fyri stokkutan lotuvinning.

Hvat skulu vit svara ein dag, tá børn okkara og gestir siga: Kom á Vatnið við okkum. Verður svar okkara tá: Einaferð langtíðin dundu fossar í botnum, og vøtnini skygdu blá. Nú eru bert betongbyggingarnar har.

Jóannes bóndi syngur einastaðni soleiðis um fossin:

Men um hann var troystur av tí longu, tungu leið og ei meira rann, fólnaði hvør blóma fri, í lundini hvørt leyv, ei eitt strá eg fann, sum tá kundi klæða mina heimahøll, horvið var frá mær alt vakurt millum fjøll, rósan frið og hin blanka bjørk, syrgiligt var tá her í øyðimørk.

Oddvør Johansen

